

РІШЕННЯ

Про затвердження Програми розвитку
малого і середнього підприємництва
в Білоцерківській міській територіальній громаді
на 2024-2026 роки

Розглянувши подання міського голови, відповідно до пункту 22 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», законів України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», «Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні», керуючись Стратегією розвитку міста Біла Церква на період до 2025 року, затвердженою рішенням Білоцерківської міської ради від 24 березня 2016 року № 123-08-VII, з метою забезпечення умов для сталого розвитку малого і середнього підприємництва, підвищення його ролі у вирішенні соціально-економічних проблем розвитку місцевої громади, залучення фінансових та інвестиційних ресурсів для розвитку малого і середнього підприємництва, подолання негативних наслідків російсько-української війни міська рада вирішила:

1. Затвердити Програму розвитку малого і середнього підприємництва в Білоцерківській міській територіальній громаді на 2024-2026 роки (далі – Програма), згідно з додатком.

2. Управлінню фінансів Білоцерківської міської ради при формуванні показників бюджету Білоцерківської міської територіальної громади на 2024, 2025, 2026 роки врахувати потреби в асигнуванні заходів Програми в межах фінансового ресурсу та можливості бюджету.

3. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію міської ради з питань інвестицій, регуляторної політики, транспорту і зв'язку, торгівлі, туризму, послуг і розвитку підприємництва, власності, комунального майна та приватизації, розвитку агропромислового комплексу та з питань планування соціально-економічного розвитку, бюджету та фінансів.

Міський голова

Геннадій ДИКИЙ

Додаток

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Рішення Білоцерківської міської ради

від _____ 2023 року

№ _____ -VIII

ПРОГРАМА
розвитку малого і середнього підприємництва
в Білоцерківській міській територіальній громаді
на 2024-2026 роки

ЗМІСТ

№ Розділу	Найменування розділу	Сторінки
	Вступ	3
1.	Паспорт Програми розвитку малого і середнього підприємництва в Білоцерківській міській територіальній громаді на 2024-2026 роки	5
2.	Стан і аналіз проблем, на вирішення яких спрямовані заходи Програми	7
2.1.	Сучасний стан МСП громади	7
2.2.	SWOT-аналіз економіки громади	13
2.3.	Аналіз проблем, на вирішення яких спрямовані заходи Програми	15
3.	Мета Програми	19
4.	Заходи, спрямовані на реалізацію Програми розвитку малого і середнього підприємництва в Білоцерківській міській територіальній громаді на 2024-2026 роки	20
5.	Фінансування заходів Програми	29
6.	Очікувані результати реалізації заходів Програми	29
7.	Моніторинг Програми та контроль за реалізацією їх заходів	31

Вступ

У зв'язку із закінченням терміну дії Програми розвитку малого і середнього підприємництва в Білоцерківській міській територіальній громаді на 2021-2023 роки, затвердженої рішенням Білоцерківської міської ради від 28 січня 2021 року № 252-08-VIII, відповідно до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва», «Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні», керуючись Стратегією розвитку міста Біла Церква на період до 2025 року, затвердженою рішенням Білоцерківської міської ради від 24 березня 2016 року № 123-08-VII, з метою:

- 1) створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього підприємництва;
- 2) забезпечення розвитку суб'єктів малого і середнього підприємництва з метою формування конкурентного середовища та підвищення рівня їх конкурентоспроможності;
- 3) стимулювання інвестиційної та інноваційної активності суб'єктів малого і середнього підприємництва;
- 4) сприяння провадженню суб'єктами малого і середнього підприємництва діяльності щодо просування вироблених ними товарів (робіт, послуг), результатів інтелектуальної діяльності на внутрішній і зовнішній ринки;
- 5) забезпечення зайнятості населення шляхом підтримки підприємницької ініціативи громадян

розработана Програма розвитку малого і середнього підприємництва в Білоцерківській міській територіальній громаді на 2024-2026 роки (далі – Програма).

При підготовці Програми враховані завдання інших документів державного планування, а саме:

- Цілей сталого розвитку України до 2030 року (Указ Президента України від 30.09.2019 № 722);
- Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки, затвердженої рішенням Київської обласної ради від 19.12.2019 № 789-32-VII (зі змінами);

Сучасні реалії та явні тенденції розвитку військово-політичної та економічної ситуації, а особливо – конфігурація системи повоєнної розбудови України та місце у ній Білоцерківської міської територіальної громади (далі – БМТГ) – все це потребує швидкої реакції з боку органів місцевого самоврядування (далі – ОМС) та відповідної адаптації напрямків розвитку економіки громади до викликів часу.

Вибір та обґрунтування пріоритетів місцевого економічного розвитку (далі – МЕР) громади базується на фактичному аналізі місцевої економічної структури, потенційних точок зростання, наявних ресурсах та економічному потенціалі, що не є задіяним.

Пріоритети місцевого економічного розвитку громади також відповідають політиці та завданням державного/обласного рівня. Програма враховує стратегічні пріоритети економічного розвитку Київської області, зокрема мова йде про наступні головні цілі:

- розвиток видів промислової діяльності з високою доданою вартістю;
- створення умов для пріоритетного розвитку малого та середнього підприємництва;
- розвиток інфраструктури підтримки суб'єктів підприємництва;
- підтримка та стимулювання виробництва продукції на експорт;
- диверсифікація сільськогосподарського виробництва;
- формування та просування інвестиційної пропозиції регіону;
- маркетинг та промоція інвестиційного потенціалу Київської області.

Таким чином, розвиток малого та середнього підприємництва (далі - МСП), інфраструктури його підтримки, вдосконалення інвестиційної політики та сприяння інноваційній, експортній діяльності бізнесу фактично були пріоритетами місцевого економічного розвитку громади, на цих напрямках були сфокусовані зусилля ОМС та партнерів до повномасштабного вторгнення російської федерації, такими вони залишаються

у поточному періоді воєнного стану, такими, вірогідно, будуть й під час повоєнного відновлення.

Бойові дії безпосередньо на території Білоцерківської міської територіальної громади не відбувалися, але вона зазнавала низки повітряних авіаційних і ракетних ударів з боку російських окупаційних військ. Внаслідок цього відбулася загибель військових та цивільних осіб, пошкодження об'єктів приватної та комунальної власності, інфраструктурних об'єктів. Через повітряні атаки ворога на об'єкти енергетичної інфраструктури України в громаді траплялися випадки тривалого відключення електропостачання та тепlopостачання. Ці фактори дуже негативно вплинули на економічну діяльність в громаді та її перспективи, суспільні настрої та споживчу поведінку.

Закриття кордонів, пошкодження і блокування портової інфраструктури країни, труднощі із постачанням сировини та комплектуючих, електроенергії, збільшення вартості енергоносіїв призвело до зростання собівартості експортної продукції, зростання логістичних витрат та зменшення обсягів українського експорту в цілому. Ці загальнодержавні тенденції не оминули стороною і нашу громаду.

Складні демографічні процеси в регіоні, мобілізація активної частки працівників чоловічої статі, прибуття великої кількості вимушених переселенців також суттєво впливають на економічну активність у громаді, ринок праці та будуть зберігати свій вплив у повоєнний період. Військові дії, що тривають, а також тенденції формування повоєнної парадигми розвитку національної економіки вже змінюють та продовжать вплив на конкурентні переваги громади, зокрема її промисловий потенціал та вдале транзитне/логістичне розташування. Інвестори, логістичні та торгівельні компанії будуть розглядати правий берег Дніпра в цілому як більш зручний та безпечний для виробництва і торгівлі, шукатимуть готові майданчики для розгортання діяльності.

Також є висока імовірність, що після війни кордони російської федерації та білорусі для зовнішньоторговельних операцій будуть зачинені, рух товарів в цих напрямках не відбуватиметься, відповідно головними напрямками експорту та імпорту будуть Західний та Південний.

Враховуючи зазначене вище, зазнали перетворень конкурентні переваги БМТГ, слабкі сторони, додалися нові загрози та можливості. Оновлений варіант матриці SWOT-аналізу місцевої економіки запропонований у відповідному розділі.

В умовах обмеженості ресурсів центрального та місцевих бюджетів, різноспрямованих процесів та явищ у місцевій економіці повстає проблема вибору алгоритму дій та заходів, які дозволять розумно використати накопичені ресурси та напрацювання, втримати місцевий економічний розвиток від розбалансування, не допустити критичного падіння показників розвитку економіки та соціальної сфери.

Отже, дана Програма є інструментом діалогу місцевої влади, бізнес-спільноти та громадськості у переломний період нашої історії і тому відкрита для доповнень та змін, які розглядаються та затверджуються в установленому порядку Білоцерківською міською радою (далі БМР).

Програма націлена також на сприяння формуванню позитивного підприємницького іміджу БМТГ, підвищенню впізнаваності товарів громади на внутрішньому і зовнішньому ринках, нарощуванню експортного потенціалу підприємств громади, активізації роботи із залучення коштів міжнародної технічної допомоги і міжнародних фінансових організацій для відновлення діяльності і нарощування потенціалу малого та середнього підприємництва і забезпечення позитивної динаміки соціально-економічного розвитку.

* Терміни «суб'єкти малого підприємництва» і «суб'єкти середнього підприємництва» вживаються в значенні, наведеному у Господарському кодексі України, з урахуванням того, що термін «суб'єкти малого підприємництва» охоплює суб'єктів мікропідприємництва.

* У ході підготовки Програми були використані матеріали Дослідження, яке було розроблено компанією Berlin Ecomomics, в рамках програми міжнародної співпраці «[EU4Business: відновлення, конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП](#)», що спільно фінансується Європейським Союзом та урядом Німеччини і реалізується німецькою федеральною компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit ([GIZ](#)) GmbH. Програма спрямована на підтримку економічної стійкості, відновлення та зростання України, створення кращих умов для розвитку українських малих і середніх підприємств (МСП), а також підтримку інновацій та експорту.

EU4Business – ініціатива Європейського Союзу, яка допомагає малим і середнім підприємствам у країнах Східного партнерства. Детальніше: www.eu4business.org.ua

1. Паспорт Програми розвитку малого і середнього підприємництва в Білоцерківській міській територіальній громаді на 2024-2026 роки

1	Загальна характеристика регіону: Білоцерківська міська територіальна громада	
	Площа території (км ²) Кількість населення (осіб) Специфіка	396,33 220 000 відсутня
2.	Головний замовник Програми	Білоцерківська міська рада
3.	Розробники Програми	Управління економічного розвитку Білоцерківської міської ради Депутат міської ради Вікторія ШИШКОВСЬКА Комунальне підприємство Білоцерківської міської ради «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
4.	Головний розпорядник коштів	Виконавчий комітет Білоцерківської міської ради
5.	Мета Програми	Створення найкращих умов для розвитку сильного та конкурентоспроможного сектору малого і середнього підприємництва, враховуючи тимчасово обмежені можливості фінансової підтримки та значні виклики, що постали перед країною та громадою; забезпечення зайнятості населення, покращення місцевого бізнес-клімату, запровадження інструментів інноваційної діяльності та подальша розбудова мережі інфраструктури підтримки підприємництва в громаді
6.	Перелік пріоритетних завдань Програми:	- посилення партнерства «влада-громада-бізнес»; - вдосконалення нормативно-правової бази та регуляторних процедур; - розвиток інфраструктури підтримки підприємництва, кластерних ініціатив; - сприяння нарощенню експортного потенціалу; - покращення доступу бізнесу до різних джерел фінансування; - покращення іміджу громади у зовнішньому середовищі, зокрема всередині країни та у міжнародному просторі.

7.	Очікувані результати реалізації заходів Програми в динаміці змін цільових показників	Очікувані результати вказані у розділі 6 Програми		
8.	Терміни і етапи реалізації Програми	I етап – 2024 рік	II етап – 2025 рік	III етап – 2026 рік
9.	Джерела фінансування Програми за роками:			
	Бюджет Білоцерківської міської територіальної громади, тис грн	955,0	1055,0	1055,0
	Інші джерела, не заборонені законодавством України (гранти), тис. грн	в межах інших джерел фінансування, не заборонені законодавством	в межах інших джерел фінансування, не заборонені законодавством	в межах інших джерел фінансування, не заборонені законодавством
10.	Система організації контролю за виконанням Програми	Загальний контроль здійснює постійна комісія міської ради з питань інвестицій, регуляторної політики, транспорту і зв'язку, торгівлі, туризму, послуг і розвитку підприємництва, власності, комунального майна та приватизації, розвитку агропромислового комплексу. Координація діяльності щодо виконання заходів Програми покладена на управління економічного розвитку Білоцерківської міської ради		

2. Стан МСП громади та аналіз проблем, на вирішення яких спрямовані заходи Програми

2.1. Сучасний стан МСП громади

Станом на 01 жовтня 2023 року загальна кількість зареєстрованих суб'єктів підприємницької діяльності - середніх підприємств, малих підприємств, мікропідприємств, фізичних осіб-підприємців по Білоцерківській міській територіальній громаді за даними Головного управління ДПС у Київській області складає 20 221 одиниць, в тому числі:

Станом на	Юридичні особи			Фізичні особи			Всього (од)
	мікро	малі	середні	мікро	малі	середні	
01.01.2023 року	6 599	272	128	12 279	37	1	19 316
01.10.2023 року	6 710	280	134	13 053	43	1	20 221
зростання	+111	+8	+6	+774	+6	0	+905

З початку 2023 року кількість зареєстрованих ФОП зросла на 780 одиниць, кількість юридичних осіб зросла на 125, всього загальна кількість зареєстрованих МСП зросла на 905 одиниць, або на 4,7 %.

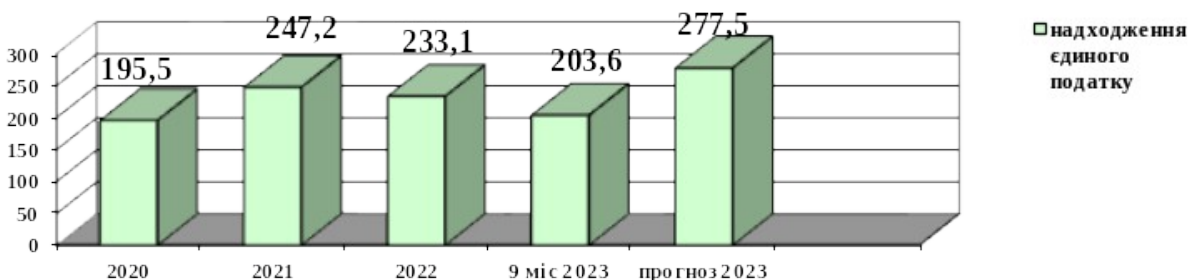
За даними Головного управління ДПС у Київській області динаміка загальної кількості зареєстрованих СГД (середніх підприємств, малих підприємств, мікропідприємств, фізичних осіб-підприємців) протягом дії попередньої Програми змінювалась наступним чином:

Станом на	Юридичні особи			Фізичні особи			Всього (од)
	мікро	малі	середні	мікро	малі	середні	
01.10.2021 року	6 288	287	120	12 352	37	1	19 085
01.01.2022 року	6 228	314	141	13 040	37	1	19 761
01.01.2023 року	6 599	272	128	12 279	37	1	19 316
01.10.2023 року	6 710	280	134	13 053	43	1	20 221

Можна зробити висновок, що вплив військових дій внаслідок початку російсько-української війни на кількість зареєстрованих МСП у громаді був негативним протягом лютого-грудня 2022 року, з початку 2023 року іде стале зростання кількості зареєстрованих МСП за рахунок місцевих ресурсів, економічно-активних ВПО та релокованих підприємств.

Одним з сигнальних показників діяльності МСП громади є надходження від сплати єдиного податку до місцевого бюджету. Сплата «Єдиного податку» при збереженні ставки оподаткування - за січень-вересень 2023 року становила 203 610 035 грн, за січень-вересень 2022 року 172 030 771 грн. Відповідно, відбулося зростання суми сплати єдиного податку на 18,4%.

Надходження від сплати єдиного податку, млн грн

Структура економіки громади має диверсифікований характер та представлена такими основними галузями, як промисловість, сільське господарство, транспорт та логістика, торгівля, послуги.

Провідною галуззю економіки є промисловість, вона у значному ступені формує податкову базу, забезпечує зайнятість жителів Білоцерківської громади та прилеглих громад та близько 40% реалізації товарів та послуг.

Структура суб'єктів господарської діяльності, що мають основними КВЕД, які належать до секцій промислового спрямування, складається наступним чином:

№ з/п	Секція	Назва секції	Кількість СГД на 01.01.2023	Кількість СГД на 01.10.2023
1	<u>B</u>	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	12	13
2	<u>C</u>	Переробна промисловість	1431	1498
3	<u>D</u>	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	36	41
4	<u>E</u>	Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	51	57
5	<u>F</u>	Будівництво	673	704
		ВСЬОГО	2203	2313

Загальне зростання кількості з початку року + 110 СГД або + 5%.

Протягом 9 місяців 2023 року на території Білоцерківської громади було зареєстровано 192 суб'єкта господарської діяльності, що мають основними КВЕД, які належать до секцій промислового спрямування, з них 41 юридична особа та 151 ФОП. Значна частина з них здійснюють виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво одягу, виробництво виробів із деревини, пластмас, будівельні та монтажні роботи.

У промисловому комплексі активна і значуща складова – це підприємства фармацевтичної, харчової, гумотехнічної, легкої, хімічної, ювелірної, меблевої, машинобудівної галузей.

Перелік основних бюджетоутворюючих галузей:

Найменування галузей (у т.ч. у сфері інноваційних, креативних індустрій)	К-ть підприємств, у т.ч. МСП, що входять до складу відповідних галузей	Найменування товарів, послуг відповідних галузей
Виробництво гумових і пластмасових виробів	56 юридичних осіб 33 ФОП	Виробництво гумових шин, покришок і камер, інших гумових виробів. Виробництво плит, листів, труб і профілів із пластмас, тари, будівельних виробів із пластмас.
Харчова промисловість	86 юридичних осіб 86 ФОП	Перероблення продукції сільського, лісового та рибного господарства для виробництва харчових продуктів, готових кормів для тварин, виробництво м'ясних, рибних продуктів, перероблення фруктів та овочів, виробництво олії та жирів, молочних продуктів, перероблення зерна, виробництво напоїв .
Фармацевтична промисловість	5 юридичних осіб	Розробка та виробництво інноваційних високотехнологічних препаратів з донорської крові людини, рекомбінантних препаратів, препаратів на основі споротворних бактерій.
Виробництво машин і устаткування (машинобудування)	40 юридичних осіб 25 ФОП	Виробництво машин і устаткування, виробництво стаціонарних, мобільних або ручних пристроїв, незалежно від того, чи призначені вони для промислового, будівельного, сільськогосподарського або домашнього використання, виробництво устаткування спеціального призначення для пасажирського або вантажного транспорту

Виробництво меблів	41 юридична особа 205 ФОП	Виробництво меблів і подібних виробів із будь-яких матеріалів, крім каменю, бетону та кераміки.
Креативні індустрії (сценічне, аудіовізуальне мистецтво, дизайн, видавнича справа, культурна спадщина)	174 юридичні особи 1381 ФОП	Ювелірні вироби, біжутерія, музичні інструменти, книги, газети, журнали, комп'ютерні ігри, програмне забезпечення, кіно-, відео-, аудіо продукція, реклама, архітектура, дизайн, театр, кіно, музеї, ремісництво.

Треба брати до уваги, що з метою підтримки малого і середнього підприємництва та стимулювання залучення до підприємницької діяльності громадян та інвесторів, створення стабільного податкового середовища в місті Біла Церква ще з 2019 року запроваджені знижені ставки єдиного податку: для першої групи - 9%, для другої групи - 17%. Аналогічні ставки єдиного податку затверджені з 2022 року на всій території Білоцерківської міської територіальної громади.

Також з метою створення передбачуваного податкового середовища рішення міської ради № 1000-14-VIII «Про встановлення місцевих податків і зборів на території Білоцерківської міської територіальної громади» вступило в дію з 01 січня 2022 року на необмежений термін, що сприяє довгостроковому плануванню господарської діяльності суб'єктів господарської діяльності громади.

За результатами січня-вересня 2023 року найбільшими платниками податків до бюджету Білоцерківської міської територіальної громади протягом є наступні підприємства:

№ з/п	Назва підприємства	КВЕД	Основний вид діяльності
1	Товариство з обмеженою відповідальністю «РОСАВА ТАЙЕРС»	22.11	Виробництво гумових шин, покришок і камер; відновлення протектора гумових шин і покришок
2	Товариство з обмеженою відповідальністю "ЄВРО ФУД СЕРВІС"	10.89	Виробництво інших харчових продуктів, н.в.і.у.
3	Товариство з обмеженою відповідальністю БІЛОЦЕРКІВВОДА»	36.00	Забір, очищення та постачання води
4	Товариство з обмеженою відповідальністю «БІОФАРМА ПЛАЗМА»	21.20	Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів
5	Комунальне підприємство Білоцерківської міської ради «БІЛОЦЕРКІВТЕПЛОМЕРЕЖА»	35.30	Постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря
6	Товариство з обмеженою відповідальністю «КИЇВСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ»	10.11	Виробництво м'яса
7	Товариство з обмеженою відповідальністю «ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ЗАВОД «БІОФАРМА»	21.20	Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів
8	Приватне акціонерне товариство «БІЛОЦЕРКІВСЬКА ТЕПЛОЕЛЕКТРОЦЕНТРАЛЬ»	35.11	Виробництво електроенергії
9	Товариство з додатковою відповідальністю «ТЕРЕЗИНЕ»	01.41	Розведення великої рогатої худоби молочних порід
10	Товариство з обмеженою відповідальністю «Бойові Птахи України»	30.30	Виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування
11	Товариство з обмеженою відповідальністю ТОВ «НОВА ПОШТА»	52.29	Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту
12	Товариство з обмеженою відповідальністю «УКРЮГ»	31.09	Виробництво інших меблів

Наразі Білоцерківська громада готова прийняти бізнес, який змушений переїхати з територій ведення бойових дій. З цією метою у співпраці з представництвом GIZ в Україні створений Телеграм чат-бот «Бізнес-нерухомість. Біла Церква», що допомагає підприємцям у пошуку земельних ділянок або готових приміщень під розміщення власного бізнесу. Чат-бот регулярно оновлює базу даних об'єктами комунальної власності, що можуть бути передані в оренду або виставлені на продаж. Отримання та розміщення інформації є безкоштовним для усіх фізичних та юридичних осіб. На територію громади вже переїхала значна кількість бізнесових структур з інших областей, але вони сподіваються на конфіденційності інформації для запобігання воєнних загроз.

В громаді функціонує Центр надання адміністративних послуг при Білоцерківській міській раді (ЦНАП) як постійно діючий робочий орган, в якому надаються адміністративні послуги через адміністраторів, шляхом їх взаємодії з суб'єктами надання адміністративних послуг. Затверджений перелік адміністративних послуг, які надаються через ЦНАП в кількості **340** послуг, зокрема це послуги в сфері державної реєстрації нерухомого майна, юридичних осіб та фізичних осіб підприємців та громадських формувань, реєстрації місця проживання, отримання дозвільних документів в сфері архітектурно-будівельного контролю, оформлення паспортних документів, адміністративні послуги соціального характеру та ін.

На даний час створена та функціонує розвинута інфраструктура підтримки розвитку підприємництва. Інформаційно-консультативні послуги надають Білоцерківське агентство з розвитку підприємництва, Білоцерківський міськрайонний центр зайнятості, Білоцерківська міська організація роботодавців, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви», на базі Білоцерківського міськрайонного центру зайнятості створений Центр розвитку підприємництва, мета створення якого - впровадження комплексного підходу до підтримки підприємницької ініціативи осіб працездатного віку в інтересах територіальної громади, створення нових робочих місць.

Впливовим фактором розбудови інфраструктури підтримки підприємництва та сприяння інвестиційній діяльності у реальному секторі став процес створення в межах Білоцерківської громади індустріальних парків та промислових майданчиків. На даний час до офіційного Державного Реєстру індустріальних парків внесені 2 приватних індустріальних парки: «Біла Церква» і «Біла Церква 2»: загальна площа промислових ділянок – 70 га, загальна площа промислових і складських будівель – 235 400 кв.м, об'єктів за планом будівництва – 30 об'єктів, заплановано нових робочих місць – 4100. Пакет документів щодо реєстрації індустріального парку «Пачворк: Біла Церква» знаходиться на розгляді в Міністерстві економіки України.

Навіть за умов війни міжнародні донорські організації та фінансові установи, а також державні програми сприяють розвитку місцевої економіки. В цьому аспекті наша громада є проактивною і разом із партнерами постійно шукає нові проекти та активно залучається до співробітництва з міжнародними організаціями, проводить системний моніторинг можливостей, що пропонуються міжнародною донорською спільнотою, національними, регіональними програмами підтримки МСП і місцевого економічного розвитку, та відповідного інформує інституції інфраструктури підтримки підприємництва, суб'єктів господарювання громади

Окремо необхідно зазначити плідну та різнопланову співпрацю громади з представництвом **Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ)** в Україні.

На базі комунального підприємства Білоцерківської міської ради «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви» в рамках співпраці з GIZ був впроваджений проєкт «Малому і середньому бізнесу Білоцерківської міської територіальної громади - максимальна підтримка під час пандемії COVID-19» загальною вартістю 1 000 000 грн.

Проєкт передбачав проведення для 3-х груп по 25 осіб навчальних курсів за темами:

1. Школа МСП: «Старт бізнесу в умовах карантину»
2. Бізнес акселератор: «Адаптивні стратегії бізнесу в умовах карантину»

3. Школа менторів: «Можливості фінансування бізнесу в посткарантинний період»

За підсумками конкурсного відбору восени 2021 року Білоцерківська міська територіальна громада була визначена «пілотною» для впровадження спільного проекту за пріоритетним напрямком «Інноваційний розвиток» в рамках співробітництва з проектом «EU4Business: конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП», що реалізується за підтримки Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ), про що був підписаний відповідний меморандум.

Відповідно, протягом 2022-2023 років триває проект «Інноваційний розвиток малого і середнього підприємництва та креативних індустрій Білоцерківської міської територіальної громади в рамках співпраці з GIZ».

Головною метою даного проекту є створення унікальних сприятливих умов для інноваційного розвитку малого і середнього підприємництва (в тому разі креативних індустрій) в межах Білоцерківської міської територіальної громади.

Основні напрямки проекту:

- Створення Інноваційного хабу «Creative Space»
- Ваучерна підтримка інноваційного бізнесу
- Розвиток кластерних ініціатив, а саме створення таких кластерів, як меблевий кластер, аграрний (біотехнологічний) кластер та авіаційно-логістичний

В межах вищезазначеного проекту протягом 2022-2023 років відбулися наступні активності:

- представники громади взяли участь у серії із шести відкритих тренінгів від європейських експертів для кластерів, бізнес-об'єднань, МПС та громад;

- представники управління економіки взяли участь в серії онлайн тренінгів з менеджменту проектів ЄС «PM2 - методологія для проектів, що фінансуються європейськими фондами» (пошук грантових програм, підготовка якісних заявок на грантові програми та успішна реалізація проектів);

- підготовлена анкета Білоцерківської громади українською, англійською та німецькою мовами з метою співпраці з муніципалітетами і містами Німеччини та пошуку міст-партнерів;

- управління економіки отримало від GIZ оргтехніку та комп'ютерне обладнання;

- за запрошенням мера міста Брауншвейг делегація громади взяла участь у П'ятій німецько-українській конференції партнерств між громадами 12-13 жовтня 2022 року в м. Аугсбург (Німеччина);

- створений Телеграм чат-бот «Бізнес-нерухомість. Біла Церква», що допомагає підприємцям у пошуку земельних ділянок або готових приміщень під розміщення власного бізнесу (в першу чергу для релокації з територій ведення бойових дій).

- представництво GIZ залучило експерта для проведення експрес-аналізу підприємств і компаній громади стосовно можливості їх вбудовування в кластери. За результатами проведеної роботи отриманий аналіз кластерного середовища. За результатами проведеної роботи аналіз кластерного середовища та рекомендацій щодо побудови кластерів;

- розроблена Концепція цілісного проекту Інноваційного хабу «Creative Space» з метою подання для фінансування впровадження проекту за грантові кошти міжнародних партнерів та донорів.

- проведена презентація результатів експертного дослідження інфраструктури підтримки підприємництва у Білоцерківській міській територіальній громаді, матеріали якого були використані при підготовці цієї Програми;

- триває робота по оновленню Інвестиційного паспорту Білоцерківської міської територіальної громади;

- наданий експертний супровід організації в громаді Конкурсу бізнес-ідей;

- готується стаді-тур до країн ЄС для працівників пілотних міст України за напрямком інноваційний розвиток.

Сільське господарство

Створення Білоцерківської міської об'єднаної територіальної громади шляхом доєднання до міста сільських територій – 16 сільських населених пунктів із загальною кількістю населення біля 10 тис. осіб надало додаткові можливості розвитку МСП в сільськогосподарській, логістичній та переробній галузях .

Діяльність у сфері сільського господарства, мисливства та надання пов'язаних із ними послуг на території Білоцерківської громади станом на 01.10.2023 року здійснюють 362 суб'єктів господарської діяльності, з них 204 юридичні особи та 158 ФОП.

З початку року зареєстровано 16 суб'єктів господарської діяльності, з них 4 юридичні особи і 12 ФОП з КВЕД: 01:11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур; 01.13 Вирощування овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульбоплодів; 01.19 Вирощування інших однорічних і дворічних культур; 01.46 Розведення свиней; 01.49 Розведення інших тварин; 01.50 Змішане сільське господарство; 01.61 Допоміжна діяльність у рослинництві; 02:20 Лісозаготівлі; 03.21 Морське рибництво (аквакультура) та 03.22 Прісноводне рибництво (аквакультура).

Статус фермерського господарства мають 49 суб'єктів господарської діяльності громади.

Сільське господарство громади є диверсифікованим, представлене рослинництвом (кукурудза на зерно – 25,6%, соняшник – 21,5%, озима пшениця – 17%, соя – 9,7%, ячмінь – 7,6%, ріпак озимий – 4,1%, багаторічні трави – 2,6%, гречка – 2,5%), тваринництвом (скотарство, свинарство, птахівництво, бджільництво).

В галузі рослинництва здійснюють діяльність 133 юридичні особи та 34 ФОП.

Посівні площі сільськогосподарських культур в 2023 році становили 17448 га.

Найбільш розвиненими галузями тваринництва громади є скотарство, свинарство, птахівництво, бджільництво.

В галузі тваринництва здійснюють діяльність 15 юридичних осіб та 25 ФОП.

Найбільшим господарством, яке представляє скотарство у громаді, є ТДВ «Терезине», де налічується 1160 дійних корів та виробляється майже 38 тон молока за добу.

У галузі свинарства найпотужнішими є ТОВ «Еліта» та ТОВ «Селекційний центр свинарства», які мають 13518 та 9930 голів відповідно. Основних свиноматок 600 та 1022 голів відповідно.

Найбільшими підприємствами громади, що займаються птахівництвом, є ТОВ «Агрокомплекс», яке має 38 тис. голів птиці для виробництва яєць та БНАУ, який має 24 тис. голів птиці для виробництва м'яса.

Відповідно реєстру паспортів пасік на жовтень 2023 року за адресами Білоцерківської міської територіальної громади єдиний унікальний номер мають 155 пасік, загальною чисельністю бджолосімей – **6744** (2 пасіки юридичних осіб – 100 бджолосімей та 153 пасіки фізичних осіб, у яких наявні 6644 бджолосімей).

Галузь тваринництва громади показує позитивну динаміку розвитку, спостерігається підвищення продуктивності дійного стада, отримання середньодобових приростів, відтворення стада, збільшення кількості зареєстрованих пасік та бджолосімей.

Певна частка сільськогосподарської продукції для власних потреб та на продаж забезпечується домогосподарствами.

Таким чином, Білоцерківська громада має сприятливі умови для ведення сільського господарства (клімат, структура сільськогосподарських угідь, наявність Києва як ринку збуту продукції, потужна наукова база для впровадженню інноваційних технологій у виробництво та переробку сільгосппродукції), впровадження інноваційних ресурсозберігаючих технологій в аграрному секторі та диверсифікації сільськогосподарського виробництва.

2.2. SWOT-аналіз економіки громади.

За результатами аналізу місцевого економічного розвитку, картування інфраструктури підтримки підприємництва та тенденцій розвитку громади сформовано відповідний SWOT-аналіз, головні висновки якого викладено у таблиці.

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Вигідне економіко-географічне положення громади, гарне транспортне сполучення з іншими регіонами України та зарубіжжя. 2. Розвинутий промисловий сектор, який охоплює більше 20 підгалузей та більше 2000 підприємств. Наявна частка інноваційно та експортно активних підприємств. 3. Стала аграрна галузь громади 4. Активний сектор малого та середнього підприємництва, розвинутий споживчий ринок. 6. Значний експортний та інноваційний потенціал МСП. 7. Активна діяльність влади та підприємств із залучення інвестицій, наявність вдалих прикладів інвестування у громаду, «success stories» топ-підприємств. 8. Наявність індустріальних парків, що пропонують вільні земельні ділянки та виробничі площі для інвестування. 9. Наявність кваліфікованої робочої сили. 10. Наявність інфраструктури підтримки бізнесу, підрозділів сприяння місцевому економічному розвитку у ОМС. 11. Проведення податкових інструментів підтримки місцевого бізнесу. 12. Дерегуляція, надання якісних адміністративних послуг для населення та бізнесу, цифровізація сервісів. 13. Активна діяльність ОМС щодо співробітництва з іноземними організаціями, донорською спільнотою, впровадження спільних проєктів з муніципалітетами-партнерами. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Застаріла комунальна інфраструктура громади, неефективне енергоспоживання, збільшення навантаження на бюджет у частині видатків. 2. Низка системних проблем у земельній сфері (інвентаризація земель, ведення та оприлюднення відповідних реєстрів і т.д.) 3. Наявність тіньової економіки та тіньової зайнятості. 4. Маятникова міграція, що «вимиває» робочі ресурси громади. 5. Недостатній розвиток взаємодії між елементами інфраструктури підтримки бізнесу, необхідність посилення консолідуючої та координуючої ролі ОМС 6. Недостатньо високі позиції у національних рейтингах щодо прозорості та підзвітності діяльності ОМС, що свідчить про необхідність удосконалення. 7. Неповне задіяння місцевих інструментів підтримки експортного та інноваційного бізнесу. 8. Відсутність єдиної системи територіального маркетингу громади, цільової промоції її експортних, інвестиційних пропозицій і т.д. 9. Недостатня розвиненість практичних інструментів співпраці в сфері місцевого економічного розвитку через побратимські зв'язки, міжмуніципальне співробітництво, державно-приватне партнерство.
Можливості	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Отримання Україною статусу кандидата на членство в ЄС, розширення політичних економічних, безпекових зв'язків з ЄС. 2. Підвищена увага світової спільноти до України, її активна допомога у повоєнній розбудові держави. 3. Реалізація державних програм підтримки підприємництва, експорту, інновацій, в т.ч. промислових та наукових парків. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Військові дії в країні та можливість подальшої ескалації. 2. Бюджетна та фінансова криза в країні внаслідок війни, згорання/зменшення фінансування державних програм підтримки громад, бізнесу, населення, передача «військового» ПДФО в державний бюджет. 3. Згорання/саботування реформ на державному рівні та централізація.

<p>4. Збереження тенденції до усунення адміністративно-регуляторних бар'єрів та зменшення дозвільних процедур (дерегуляція), а також їх приведення у відповідність до європейських практик (згідно Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС).</p> <p>5. Активізація програм та інструментів міжнародного співробітництва, збільшення пропозиції від донорських проєктів та партнерів.</p> <p>6. Переорієнтація транзитних потоків з північного напрямку, розміщення виробництва та складського господарства на правому березі Дніпра.</p> <p>7. Зростання попиту на продукцію сільського господарства всередині країни та за кордоном</p> <p>8. Вдосконалення інфраструктури підтримки бізнесу та розвиток взаємодії між її елементами</p>	<p>4. Корупція та подальший розвиток олігархічно-кланової моделі економіки.</p> <p>5. Утворення дисбалансу між попитом і пропозицією робочої сили на ринку праці міста, дефіцит кадрів робітничих професій. Відтік працівників та інтелекту за кордон після закінчення війни.</p> <p>6. Монополізація ринку постачання енергоносіїв, постійне та непрогнозоване зростання їхньої вартості.</p> <p>7. Зростання тіньової економіки та низька зацікавленість працівників в її детінізації</p> <p>8. Висока вартість позичкових коштів, ризик невпровадження/невиконання державних програм підтримки експортерів, інноваційно активних виробництв.</p>
--	---

2.3. Аналіз проблем, на вирішення яких спрямовані заходи Програми

За висновками Діагностичного звіту «Інфраструктура підтримки підприємництва та бачення післявоєнного розвитку у Білоцерківській міській об'єднаній територіальній громаді Київської області», напрацьованого протягом липня-вересня 2023 року за сприяння представництва Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ) в Україні, сформовані основні місцеві обмеження економічного розвитку у межах компетенцій органів місцевого самоврядування, їхніх ресурсів та можливостей та класифіковані по блокам.

Безпека

Складні економічні реалії останніх років, що спричинені карантинними обмеженнями пандемії COVID-19, військовою агресією російської федерації проти України лише збільшили перелік проблем та викликів, що традиційно повстають перед українськими підприємцями. В цих умовах бізнес потребує особливої допомоги як з боку держави, так і з боку громади усіма можливими ресурсами та інструментами. І це вже не питання виживання лише бізнесу, це питання виживання економіки держави, питання забезпечення відсічі російським загарбникам.

Бойових дій на території Білоцерківської громади не відбувалося, але вона зазнавала низки повітряних ударів і відчула негативний вплив на економічну діяльність в громаді та її перспективи, суспільні настрої та споживчу поведінку.

Водночас, за умови посилення заходів безпеки та захисту об'єктів інфраструктури Білоцерківська громада і зараз має усі підстави для розвитку як самодостатній та конкурентоспроможний гравець не тільки на регіональному, але й національному рівні: виробничий потенціал, зручний доступ до центрів збуту та споживання; нижчі, ніж у столиці, ціни на житлову та комерційну нерухомість; наявність індустріальних парків, впровадження ОМС заходів щодо розвитку інфраструктури підтримки підприємництва – мають тільки сприяти цьому.

Посилення спроможності інфраструктури підтримки МСП, сприяння активізації розвитку підприємництва та налагодження партнерства

Малі та середні підприємства громади, навіть при непоганих показниках до війни, мають значний нереалізований потенціал. Це стосується розробки нововведень, розширення експортних можливостей, підтримки молодих та жіночих підприємців, а також інтеграції переселенців у бізнес-середовище. Враховуючи гнучкість МСП, його здатність пристосовуватися до змін, мобілізувати ресурси, воно може виступити однією з головних рушійних сил повоєнного економічного розвитку. В цьому аспекті вибір ОМС саме цього напрямку підтримки є цілком обґрунтованим та своєчасним.

Отже, питання посилення можливостей інфраструктури підтримки підприємництва як ніколи актуально. Мова йде як про кількісне розширення суб'єктів, так і про покращення якості послуг діючої мережі та взаємодії між її елементами. Діяльність одного, навіть самого сучасного Центру підтримки підприємництва або ХАБу не зможе задовольнити попит місцевого бізнесу. Це має робити система підтримки підприємництва, у якій всі елементи – важливі. Для вирішення поточних проблем не достатньо звичайних методів та зусиль, потрібна ще більша консолідація зусиль усіх акторів місцевого економічного розвитку – ОМС, інституцій підтримки підприємництва, міжнародних партнерів, відповідального бізнесу, активних громадян.

Одним із важливих елементів налагодження якісного діалогу між партнерами є ефективна комунікація – вміння слухати та чути, обмінюватися інформацією, поширювати спільно прийняті ключові меседжі. ОМС має продовжувати розширення кола потенційних партнерів, пропозиції нових форм співпраці, створення дієвих майданчиків для обміну фаховою інформацією і т.д. Це складний процес, результати якого не завжди і не швидко будуть видимі та позитивні, але без цього усі зусилля матимуть точковий характер та не призведуть до якісних консолідованих змін.

Прогнозованість та зрозумілість дій ОМС базується на партнерській співпраці, обговорення необхідності заходів підтримки, формування спільної відповідальності за

результати. Програми розвитку громади та їх заходи мають стати результатом спільної роботи партнерів, а не суто завданням для фахівців ОМС. Канали руху інформації «влада-бізнес-влада», «бізнес-влада-бізнес» мають бути відкритими – і такі платформи як Координаційна рада з розвитку підприємництва та інші формальні і неформальні майданчики мають бути максимально задіяні в цьому аспекті. Звісно, «нульове» толерування корупції у усіх її проявах та формах у взаємодії з місцевим бізнесом, рівне відношення до усіх суб'єктів бізнесу, без розподілу на «свій-чужий, лояльний-нелояльний» - має залишатися одним з головних принципів діяльності ОМС.

Наявний стан трудових ресурсів та зайнятість населення

Вплив столиці країни та пристолічних громад відчувається у русі соціально-економічних процесів у Білоцерківській громаді, зокрема – у процесах трудової «маятникової міграції», яка, за різними оцінками, може складати до 20 тис. переміщень на добу. Безумовно, дуже важко «конкурувати за людей» з таким потужним центром як м. Київ, який пропонує більший перелік видів економічної діяльності, вищий рівень оплати праці тощо. Разом з тим, відносна близькість до столиці та наявність зручних шляхів сполучення з нею створюють додаткову перевагу доступу до крупних ринків постачання та збуту, центрів наукової та інноваційної діяльності тощо.

Разом з тим, Білоцерківська громада є центром праці для багатьох мешканців населених пунктів сусідніх громад, бо вона пропонує вищий рівень заробітної плати та більший вибір економічної діяльності, ніж навколишні аграрні громади.

Негативним фактором на ринку залишається наявність «тіньової» зайнятості, неофіційного найму та відповідно виплата заробітної плати робітника «у конвертах», без сплати податків. ОМС разом із Білоцерківською державною податковою інспекцією, Білоцерківським міськрайонним центром зайнятості вживають відповідних заходів превенції та реагування, ці питання мають перебувати на особливому контролі й у подальшому, оскільки ПДФО є головним бюджетоутворюючим податком громади.

Необхідність зростання впровадження заходів циркулярної економіки і виробництва продукції з високою доданою вартістю

Виробничий сектор громади використовує місцеві трудові ресурси, а також ресурси з найближчих громад. Інноваційну та дослідницьку діяльність, аналіз ринків та маркетингові заходи, юридичне забезпечення, бухгалтерський супровід, консалтинг, інформаційну підтримку здійснюють структурні підрозділи підприємств, місцевий бізнес або компанії з інших регіонів України.

Реалізація продукції та послуг здійснюється переважно на регіональному, національному ринках, частина – експортується. Створення ланцюгів доданої вартості у громаді відбувається у середовищі, яке на нього безпосередньо впливає. Це національна нормативно-правова база, інструменти регулювання та підтримки державних органів, стан місцевого економічного середовища та дії ОМС, активність організацій інфраструктури підтримки підприємництва, міжнародних організацій та донорських проектів.

У своїй виробничій діяльності підприємства використовують сировину, матеріали, комплектуючі та запасні частини, технологічний транспорт та устаткування, енергоносії вітчизняного виробництва та імпорتنі. Транспортний сектор забезпечує перевезення сировини, матеріалів, готової продукції підприємств до замовників, в тому числі на зовнішні ринки.

Таким чином наразі необхідно впровадження заходів циркулярної економіки та створення ланцюжків додаткової вартості в межах зареєстрованих та незареєстрованих індустріальних парків та промислових майданчиків в межах громади.

Прозорість ведення бізнесу та дерегуляція

За попередні роки керівництвом громади зроблено багато слушних кроків, щоб зробити громаду сервіс-орієнтованою на підприємця, інвестора, мешканця.

Про що свідчать результати Програми Transparent Cities/Прозорі міста - Біла Церква у 2021 році отримала перше місце у рейтингу прозорості сфери «Інвестиції та економічний

розвиток», отримавши найвищий бал у сфері прозорості економіки серед 100 найбільших міст України.

Програма Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Конкуренентоспроможна економіка України», у партнерстві з компанією «Інфо Сапієнс» та Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій представили результати визначення другого Індексу конкурентоспроможності міст (ІКМ). Біла Церква посіла 14 місце з 45-ти найбільших міст України за якістю ділового середовища у загальному рейтингу, отримавши 57,39 бали і обійшовши більшість обласних центрів України.

19 травня 2023 року Білоцерківська міська територіальна громада офіційно долучилася до Міжнародної хартії відкритих даних. Таким чином наше місто стало 13-м містом в Україні та 96-м органом влади у світі, яке долучилося до хартії.

У I півріччі 2023 року Білоцерківська міська рада виконала всі умови Меморандуму про співпрацю з Міністерством цифрової трансформації України, яке в свою чергу надало Білоцерківській міській раді та її виконавчим органам програмний продукт - Типове рішення місцевого порталу відкритих даних, який знаходиться в процесі розгортання.

23 травня 2023 року було презентовано Портал відкритих даних Білоцерківської міської ради. На порталі у зручному форматі можна ознайомитися з публічною інформацією у формі відкритих даних, розпорядником якої є Білоцерківська міська рада та її виконавчі органи, зокрема у сферах комунальної власності, містобудування, ЖКГ, інфраструктури та ін. Портал знаходиться на етапі наповнення та вдосконалення.

29 червня 2023 року під час засідання сесії було затверджено Порядок проведення електронних консультацій та опитувань в Білоцерківській міській територіальній громаді. Е-консультації будуть однією з форм участі жителів громади у місцевому самоврядуванні. Вони проводитимуться з метою залучення громадян до вирішення питань місцевого значення. Е-консультації можуть проводитися у формі: електронного опитування, електронного оприлюднення питань для Е-консультації (збір ідей), електронного обговорення нормативно-правового акту.

Для створення сприятливого підприємницького середовища в громаді, зменшення регуляторного навантаження на бізнес велике значення має впорядкування нормативного регулювання підприємницької діяльності. З цією метою щорічно робоча група проводить перегляд регуляторних актів, які були видані БМР та її виконавчим комітетом. В реєстрі регуляторних актів БМР та її виконавчого комітету станом на 01 жовтня 2023 року налічується 32 регуляторних актів: 21 рішення міської ради і 11 рішень її виконавчого комітету. Актуальний електронний реєстр регуляторних актів Білоцерківської міської ради та її виконавчого комітету розміщений на офіційному вебсайті міської ради та її виконавчих органів та на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних.

Доступ до фінансування та програм підтримки.

Одним із суттєвих бар'єрів для розвитку підприємництва залишається обмежений доступ до фінансування. Кредитування малого і середнього підприємництва в умовах сьогодення є недостатнім, більшість підприємств задовольняють потреби у фінансуванні капітальних інвестицій за рахунок власних коштів, обсяг яких також скорочується.

Отож в умовах суттєвого навантаження на місцевий бюджет основним заходом підтримки МСП є використання податкових інструментів, а саме:

- з метою підтримки МСП та створення стабільного податкового середовища в громаді діють знижені ставки єдиного податку: для першої групи - 9%, для другої групи - 17% і рішення міської ради № 1000-14-VIII «Про встановлення місцевих податків і зборів на території Білоцерківської міської територіальної громади» вступило в дію з 01 січня 2022 року на необмежений термін, що сприяє довгостроковому плануванню господарської діяльності суб'єктів підприємницької діяльності громади.

- рішення міської ради від 30 березня 2023 року № 3659-38-VIII «Про звільнення від сплати земельного податку» передбачає звільнення від сплати земельного податку за

земельні ділянки, що входять до складу території індустріальних парків, включених до Реєстру індустріальних парків.

Також ОМС мають взяти на себе функцію консолідації та просування інформації щодо потенційних джерел фінансування:

- актуальні державні, регіональні, місцеві програми підтримки підприємців та секторів;
- актуальні пропозиції від суб'єктів інфраструктури підтримки підприємництва;
- актуальні пропозиції/проекти від донорських проєктів та міжнародних організацій;
- актуальні пропозиції від неурядових організацій, спонсорів.

Скорочення ринків збуту та експортних можливостей

Закриття кордонів, пошкодження/блокування портової інфраструктури країни, труднощі із постачанням сировини та комплектуючих, електроенергії, збільшення вартості енергоносіїв призвело до зростання собівартості експортної продукції та зменшення обсягів експорту в цілому. Ці загальнодержавні тенденції не минули стороною і нашу громаду.

Українські експортери виявилися однією з найбільш вразливих категорій підприємців, оскільки до внутрішніх виробничих та організаційних проблем додалися наступні фактори:

- проблеми з нестачею кадрів, мобілізація чоловіків, виїзд жінок за кордон;
- проблеми з логістикою, оскільки до війни більшість логістичних шляхів проходила через територію країни-агресора та її сателіта - Білорусі;
- мала пропускна здатність митних постів;
- удорожчання послуг перевезення і значне збільшення термінів поставки, блокування портів, втрата конкурентоспроможності через надвисоку транспортну складову;
- відмова іноземних партнерів у співпраці через небезпеку і ризики невиконання договорів через війну.

Позитивною характеристику експортного потенціалу громади є відносна галузева і товарна диверсифікація, що дозволяє деякою мірою прилаштовуватися до зміни ринкової кон'юнктури та створює додаткові можливості розвитку інноваційних продуктів.

Отже основні зусилля треба прикласти до визначення та підтримки МСП, які виявляють бажання та потенціал для виходу на експортні ринки. За підтримки міжнародних проєктів провести відбір таких підприємців, аналіз їхніх можливостей, організувати навчання і супровід виходу на експортні операції.

Зовнішнє позиціонування та територіальний маркетинг громади.

Фактично ставка в розвитку громади робиться на диверсифікацію – сприяння заходу у громаду крупних інвесторів (у промисловий сектор в рамках індустріальних парків, кластерів, аграрний сектор та переробку, транспорт) і на вдосконалення існуючих політик сприяння МЕР у пріоритетних галузях: експорт, розвиток малого підприємництва, послуги для бізнесу, іміджева політика та міжнародна діяльність.

Білоцерківська громада незважаючи на впровадження певних своєчасних заходів щодо маркетингу громади має не достатньо визначеного іміджу та позиціонування у зовнішньому середовищі. У сучасній парадигмі міжрегіональної та міжнародної конкуренції, кожен суб'єкт - від підприємства до громади - повинен мати власне «обличчя», яке відображає набір його унікальних характеристик та якостей. Це значуще полегшить просування товарів та послуг місцевих виробників, а також підвищить статус та підкреслить спроможність громади. Для того, щоб ефективно брати участь у міжнародній діяльності та сприяти місцевим підприємцям, потрібен чіткий план дій щодо просування громади, включаючи візуальні компоненти, ключові повідомлення та пропозиції. Від наявності такої системи виграють усі учасники партнерства. Просування та промоція бренду Білоцерківської громади також може здійснюватися шляхом маркування продукції, виготовленої у громаді, участі у крупних виставкових заходах в Україні та за кордоном, бізнес-форумах, навчальних заходах, конференціях, організації візитів до громад-партнерів та інших подіях.

Формування свого унікального іміджу та місця у національній/міжнародній системі позиціонування має підвищити причетність/лояльність до громади бізнесу та його мешканців, гордість за свою громаду.

3. Мета Програми

Головною метою Програми розвитку малого і середнього підприємництва в Білоцерківській міській територіальній громаді на 2024-2026 роки є:

створення найкращих умов для розвитку сильного та конкурентоспроможного сектору малого і середнього підприємництва, враховуючи тимчасово обмежені можливості фінансової підтримки та значні виклики, що постали перед країною та громадою; забезпечення зайнятості населення, покращення місцевого бізнес-клімату, запровадження інструментів інноваційної діяльності та подальша розбудова мережі інфраструктури підтримки підприємництва в громаді

Основні цілі на 2024-2026 роки:

- забезпечення умов для сталого та безпечного функціонування малого та середнього бізнесу громади в умовах воєнного стану та в процесі післявоєнного відтворення;
- створення умов для пріоритетного розвитку малого та середнього підприємництва;
- створення сталої та багатофункціональної інфраструктури підтримки суб'єктів малого і середнього підприємництва в громаді;
- сприяння пріоритетному розвитку видів промислової діяльності з високою доданою вартістю продукції;
- диверсифікація галузей сільськогосподарського виробництва, розвиток глибокої переробки аграрної продукції ;
- підтримка та стимулювання виробництва продукції на експорт;
- маркетинг та промоція потенціалу БМТГ.

Завдання на 2024-2026 роки:

У якості пріоритетних у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Білоцерківській міській територіальній громаді визначені наступні завдання:

- посилення партнерства «влада-громада-бізнес», сприяння впровадженню принципів засад саморегулювання бізнесу в громаді на засадах добровільності та делегування деяких функцій з контролю і регулювання підприємницької діяльності;
- вдосконалення нормативно-правової бази та регуляторних процедур;
- подальший розвиток інфраструктури підтримки підприємництва, кластерних ініціатив;
- сприяння нарощенню експортного потенціалу підприємств громади;
- покращення доступу бізнесу до різних джерел фінансування;
- покращення іміджу громади у зовнішньому середовищі, зокрема всередині країни та у міжнародному просторі.
- підтримка кластерних ініціатив на місцевому рівні;
- стимулювання підприємців до запровадження новітніх технологій та інновацій;
- розвиток інноваційної культури шляхом популяризації провадження наукової, винахідницької та інноваційної діяльності, а також створення цілісної системи освіти з урахуванням кадрового забезпечення інноваційної діяльності;
- створення умов для збільшення експорту продукції шляхом співпраці з торговими представництвами, торгово-економічними місцями, містами-партнерами;
- сприяння процесу створення та розвитку споживчих кооперативів у міській громаді;
- посилення співпраці з міжнародними організаціями, що здійснюють свою діяльність у сфері місцевого економічного розвитку та гуманітарної допомоги;

Заходи, спрямовані на реалізацію цілей та завдань Програми, наведені в розділі 4.

4. Заходи, спрямовані на реалізацію Програми розвитку малого і середнього підприємництва в Білоцерківській міській територіальній громаді на 2024-2026 роки

Назва напрямку	Заходи / Проекти	Результати	Термін реалізації	Потреба у фінансуванні, тис. грн				Джерела фінансування	Відповідальні та залучені учасники проекту
				2024 рік	2025 рік	2026 рік	Всього за 2024-2026 роки		
4.1. Сприяння активізації підприємництва у громаді та посилення спроможності місцевої інфраструктури підтримки підприємництва	4.1.1. Проведення на постійній основі навчань для бажаючих розпочати власний бізнес (в тому числі ВПО) «Школа МСП»	Проведення циклів середньострокових навчань для підприємців громади, в тому числі ВПО. Позитивна динаміка показника кількості зареєстрованих МСП в громаді	2024 2025 2026	100,0	100,0	100,0	300,0	Кошти бюджету БМТГ, інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви», Виконавчий комітет БМР
	4.1.2. Активізація діяльності координаційної ради з питань розвитку підприємництва при виконавчому комітеті БМР	Впровадження принципів саморегулювання бізнесу в громаді на засадах добровільності та делегування деяких функцій з контролю і регулювання підприємницької діяльності. Оновлення складу Координаційної ради не рідше 1 разу на рік	2024 2025 2026 раз у квартал	-	-	-	-	Не потребує фінансування	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
	4.1.3. Створення Центру підтримки підприємців «Дія.Бізнес» - платформи для підприємців, яка має сприяти розвитку ділової активності	Відкриття в громаді Центру підтримки підприємців «Дія.Бізнес» - платформи для підприємців, яка має сприяти розвитку ділової активності у ході реалізації проекту «Реконструкція нежитлової будівлі (незавершене будівництво) під адміністративну будівлю з розміщенням центру надання адміністративних та соціальних послуг (в форматі «Прозорий офіс») по вул Театральна, 5 в м. Біла Церква,	2024 2025	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	БМР, Управління економічного розвитку БМР, Міністерство цифрової трансформації України(за згодою)

	Київської області»								
4.1.4. Продовження дії меморандуму про співпрацю за пріоритетним напрямком «Інноваційний розвиток» в рамках співробітництва з Проектом EU4Business: конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП»	Реалізація заходів підтримки МСП за пріоритетним напрямком «Інноваційний розвиток» в рамках співробітництва з Проектом «EU4Business: конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП»	2024	-	-	-	-	-	Не потребує фінансування	Управління економічного розвитку БМР, Представництво GIZ в Україні (за згодою)
4.1.5. Облаштування багатофункціонального інноваційного ХАБу в співпраці з представництвом GIZ в Україні	Діючий інноваційний ХАБ з Центром обслуговування інвестора Оснащений простір для спілкування. Діюча коворкінгова платформа для підприємців-початківців.	2024-2026 (поетапна реалізація проекту)	-	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, Виконавчий комітет БМР
4.1.6. Опрацювання дорожньої карти розвитку МСП громади в співпраці з представництвом GIZ в Україні	Напрацьована система заходів з розвитку малого і середнього підприємництва в громаді у повоєнний період	2024 рік	-	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, Представництво GIZ в Україні ((за згодою)
4.1.7. Розбудова співробітництва з регіональними/національними організаціями підтримки підприємництва	Забезпечені інформаційний обмін та проведення спільних заходів з регіональними/ національними організаціями підтримки підприємництва (Офіс з розвитку підприємства та експорту, Торгово-промислова палата, Організація роботодавців і підприємців та ін.)	2024 2025 2026	-	-	-	-	-	Не потребує фінансування	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
4.1.8. Розбудова спроможностей фахівців КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви», управління економічного розвитку БМР у формулюванні проєктних	Щорічне проходження курсів підвищення кваліфікації та проєктного менеджменту з отриманням сертифікатів визначеного зразку	2024 2025 2026	-	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»

	пропозицій, підготовці заявок на участь у грантових проєктах, проектному менеджменті, моніторингу впровадження проєктних заходів, а також з питань залучення інвестицій та експортної діяльності									
4.2. Залучення позабюджетних ресурсів та співпраця з проєктами та програмами міжнародної технічної допомоги	4.2.1. Постійний моніторинг міжнародних та національних грантових програм та проєктів	Запровадження механізму моніторингу та алгоритму прийняття рішень щодо участі у окремих програмах/проєктах	2024 2025 2026	-	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
	4.2.2. Підготовка проєктних пропозицій/заявок на участь в грантових конкурсах спільно з партнерами	Подання заявок на участь в грантових конкурсах, які сприяють розвитку підприємництва у громаді	2024 2025 2026	-	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
	4.2.3 Укладання нових, продовження діючих меморандумів про співпрацю з донорськими програмами та проєктами	Підписані меморандуми про співпрацю з донорськими програмами та проєктами Наприклад, підписано не менше 3 меморандумів та впроваджуються відповідні заходи співпраці.	2024 2025 2026	-	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
4.3. Підвищення рівня економічних знань та навичок підприємців громади	4.3.1. Організація навчання для діючих підприємців щодо підвищення кваліфікації в онлайн та офлайн форматах	Проведення середньострокових навчань для підприємців громади. Позитивна динаміка сплати місцевих податків і зборів зареєстрованих суб'єктів господарської діяльності	2024 2025 2026	-	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
	4.3.2. Менторська підтримка підприємців-початківців	Сформований пул менторів. Організовані та проведені менторські зустрічі з МСП.	2024 2025 2026 2 рази на рік	20,0	20,0	20,0	60,0	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви», Управління економічного розвитку	

									БМР, успішні бізнесмени та керівники (ментори)
	4.3.3. Розробка та впровадження заходів підтримки для ВПО щодо інтеграції їх у економічне життя громади	Розроблений план заходів для заохочення ВПО до створення власного бізнесу. Проведені цикли навчань для ВПО з певних напрямків.	2024 2025 2026	100,0	100,0	100,0	300,0	Кошти бюджету БМТГ Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
	4.3.4 Розробка та впровадження заходів підтримки для: - ветерани війни - молоді підприємці, - жінки-підприємці, - громадяни з особливими потребами.	Розроблено план заходів для заохочення окремих груп підприємців до створення власного бізнесу та впроваджено у співпраці з партнерами	2024 2025 2026	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
	4.3.5. Проведення на постійній основі навчань для підприємців у сфері підготовки грантових заявок проектів міжнародної допомоги	Спеціалізовані тренінги щодо підготовки грантових заявок для одержання фінансування проводяться в онлайн та офлайн форматах на регулярній основі.	2024 2025 2026	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
	4.3.6. Створення та наповнення телеграм-каналу «Підприємцю до уваги» для інформування про важливі події, можливості, нормативні документи	Створений телеграм-канал «Підприємцю до уваги», оприлюднюються повідомлення про актуальні для бізнесу події, діючі програми підтримки МСП, оголошені грантові конкурси, заходи з підтримки експорту, впровадження інновацій, роз'яснення ДПС та Білоцерківського міськрайонного центру зайнятості	2024-2026	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
4.4. Фінансова та технічна підтримка МСП	4.4.1. Забезпечення на території громади передбачуваного податкового	Рішення про встановлення місцевих податків і зборів прийнято на необмежений термін,	2024-2026	-	-	-	-	Не потребує фінансування	БМР, Управління економічного розвитку

громади	середовища з метою стимулювання залучення до підприємницької діяльності мешканців громади та активізації інвестиційних процесів	що сприяє довгостроковому плануванню господарської діяльності суб'єктів господарської діяльності громади								БМР
	4.4.2.Ваучерна підтримка бізнесу	Надання на конкурсних засадах безповоротної фінансової допомоги МСП шляхом ваучерів на отримання консалтингових послуг, маркетингових ваучерів та інноваційних ваучерів	2024 2025 2026	200,0	200,0	200,0	600,0	Кошти бюджету БМТГ, інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви», Виконавчий комітет БМР	
	4.4.3. Підтримка стартап-проектів підприємців початківців	Надання на конкурсних засадах безповоротної фінансової допомоги підприємцям-початківцям на підприємницьке відкриття	2024 2025 2026	100,0	100,0	100,0	300,0	Кошти бюджету БМТГ, інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви», Виконавчий комітет БМР	
	4.4.4. Проведення зустрічей у форматі «круглого столу» за участю представників кредитних установ з питань кредитування та грантових програм для суб'єктів МСП	Залучені до засідань у форматі «круглого столу» представники 5 банківських структур	раз у квартал	-	-	-	-	- Не потребує фінансування	Управління економічного розвитку БМР, представники кредитних установ (за згодою)	
	4.4.5. Сприяння доступу МСП громади до альтернативних джерел фінансування	Створення та розповсюдження актуального електронного каталогу діючих відкритих програм фінансування МСП.	оновлення щомісяця	-	-	-	-	- Не потребує фінансування	КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»	
	4.4.6. Співпраця з міжнародними донорськими організаціями, кредитними установами щодо надання	Укладена угода з 1 (3) міжнародною донорською організацією щодо надання грантової підтримки		-	-	-	-	- Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція	

	грантової підтримки, кредитних коштів МСП								стратегічного розвитку Білої Церкви»
4.5. Посилення конкуренто-спроможності МСП та громади в цілому	4.5.1. Підтримка кластерних ініціатив в громаді	Проведені публічні заходи освітнього характеру щодо ефективності кластеризації бізнесу Бізнес проінформований щодо перспективних кластерів громади	2024 2025 2026 2 рази на рік	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви», Управління економічного розвитку БМР
	4.5.2. Просування кластерних ініціатив громаді на регіональному та міжнародному рівнях	Участь у регіональних, національних та міжнародних публічних заходах в онлайн та офлайн форматах для просування кластерних ініціатив та акумуляції прогресивного досвіду	2024 2025 2026	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
	4.5.3. Сприяння формуванню «smart» спеціалізації громади	Проведення фокус-груп та розробка промоційних матеріалів для формування «smart» галузей громади	2024 2025 2026	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
	4.5.4. Сприяння нарощенню експортного потенціалу	Організована школа розвитку експорту. Проведені навчання, консультації та воркшопи для виведення бізнесу громади на закордонні ринки	2024 2025 2026 2 рази на рік	100,0	100,0	100,0	300,0	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
	4.5.5. Розробка плану маркетингових заходів для просування БМТГ в внутрішньому та зовнішньому середовищах	Просування та промоція бренду Білоцерківської громади	2024 2025 2026	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
	4.5.6. Інформування бізнесу громади про план проведення внутрішньо українських та міжнародних виставкових заходів,	Запрошення представників бізнесу до участі у виставкових заходах, торгових місіях, онлайн виставках	2024 2025 2026	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку

									Білої Церкви»		
	4.5.7. Створення інтернет-ресурсу «Віртуальна виставкова зала Білоцерківської громади»	За сприяння партнерів розробка, наповнення та підтримка ресурсу «Віртуальна виставкова зала Білоцерківської громади» із залученням до співпраці підприємців громади	2024	-	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви», Представництво GIZ в Україні (за згодою)	
4.6. Сприяння розвитку сільського підприємництва, сільськогосподарського та переробного виробництва	4.6.1. Інформування на інтернет ресурсах міської влади про доступні програми підтримки сільськогосподарських підприємств, фермерських господарств, кооперативного руху.	Оприлюднення інформації щодо діючих програм та грантових конкурсів на вебсайтах та інших інтернет-ресурсах БМР, Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»	2024 2025 2026	-	-	-	-	-	Не потребує фінансування	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»	
	4.6.2. Проведення фестивалю крафтових індустрій громади	Залучення до проведення фестивалю не менше 20 виробників крафтової продукції	2024 2025 2026	100,0	100,0	100,0	300,0	300,0	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»	
	4.6.3. Проведення онлайн та офлайн заходів з популяризації вирощування нішевих культур, садівництва, ягідництва	Проведення семінарів в онлайн та офлайн режимах із залученням експертної та консультаційної підтримки	Проведення семінарів в онлайн та офлайн режимах із залученням експертної та консультаційної підтримки	2024 2025 2026	-	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
	4.6.4. Проведення заходів з консультаційної підтримки пасічників громади	Проведення онлайн та офлайн заходів	Проведення онлайн та офлайн заходів	2024 2025 2026	-	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
4.7. Розвиток соціального	4.7.1. Проведення інформаційної кампанії щодо	Розроблені та впроваджені заходи підтримки розвитку соціального	2024 2025	-	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не	КП БМР «Агенція стратегічного розвитку	

підприємництва	підтримки розвитку соціального підприємництва	підприємництва.	2026 2 рази на рік					заборонені законодавство	Білої Церкви»
	4.7.2. Впровадження освітньої програми для підприємців «Школа соціального підприємництва».	Проведені навчання, консультації та воркшопи. За підсумками навчання учасники освітньої програми захистили свої бізнес-проекти та отримала сертифікати	2024 2025 2026 2 рази на рік	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавство	КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
4.8. Формування сприятливого іміджу підприємництва	4.8 1. Організація та проведення Дня підприємця	Щорічна організація та проведення святкування Дня підприємця, нагородження найкращих представників бізнес-спільноти громади	вересень 2025 вересень 2026	-	100,0	100,0	200,0	Кошти бюджету БМТГ, інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви», Виконавчий комітет БМР
	4.8.2. Популяризація досягнень підприємців громади	Підготовка та просування матеріалів, що популяризують місцевий бізнес. Онлайн та офлайн участь у національних та міжнародних форумах підприємців. Поширення через ЗМІ позитивного досвіду розвитку підприємництва	2024 2025 2026	50,0	50,0	50,0	150,0	Кошти бюджету БМТГ, інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви», Виконавчий комітет БМР
	4.8.3. Популяризація жіночого підприємництва	Впровадження заходів з підтримки жіночого підприємництва, інформування про «історії успіху» жінок-підприємців громади	2024 2025 2026	-	-	-	-	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавство	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»
4.9. Активізація зайнятості та самозайнятості працездатного населення громади	Активізація співпраці з Білоцерківським міськрайонним центром зайнятості щодо навчання підприємців	Інформація щодо навчальних програм для підприємців та державних програм підтримки МСП оприлюднюється на інформаційних ресурсах БМР, управління економічного розвитку	2024-2026	-	-	-	-	Не потребує фінансування	Управління економічного розвитку БМР, Білоцерківський міськрайонний центр зайнятості (за згодою)

		БМР, телегам-каналі для підприємців							
	Проведення орієнтованих на підприємницьку діяльність освітніх та профорієнтаційних заходів серед учнівської молоді, студентів та незайнятих громадян	Збільшення кількості самозайнятого населення серед молоді, орієнтація молоді на започаткування підприємницького відкриття	2024-2026	-	-	-	-	Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття	Управління економічного розвитку БМР, Білоцерківський міськрайонний центр зайнятості (за згодою)
	Організація стажування та індивідуального навчання безробітних осіб на робочих місцях роботодавців	Зменшення кількості непрацюючого населення, задоволення потреб бізнесу в робочій силі	2024-2026	-	-	-	-	Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття	Білоцерківський міськрайонний центр зайнятості (за згодою)
	Надання фінансової підтримки незайнятому населенню шляхом виплати одноразової допомоги по безробіттю для започаткування власної справи	Стимулювання безробітних до самозайнятості та започаткування власної справи	2024-2026	-	-	-	-	Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття	
	Організація навчання безробітних осіб на замовлення роботодавців за професіями та спеціальностями, що користуються попитом на ринку праці	Зменшення кількості непрацюючого населення, забезпечення підприємців робочою силою необхідної кваліфікації	2024-2026	-	-	-	-	Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття	Білоцерківський міськрайонний центр зайнятості (за згодою)
4.10. Підвищення ефективності реалізації державної регуляторної політики	4.10.1. Виконання заходів з реалізації державної регуляторної політики в сфері господарської діяльності	Вчасне планування діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів, планове внесення відповідних проєктів рішень на розгляд сесії міської ради та її виконавчого комітету, проведення якісного та повного аналізу	постійно	-	-	-	-	Не потребує фінансування	Управління економічного розвитку БМР, Розробники проєктів регуляторних актів, структурні підрозділи БМР та виконавчого

		регуляторного впливу проектів регуляторних актів, оприлюднення проектів регуляторних актів з відповідним аналізом регуляторного впливу, проведення відкритих обговорень проектів регуляторних актів за участю представників громадськості, виконання заходів з відстеження результативності дії регуляторних актів та їх перегляду, оприлюднення щорічного звіту міського голови про здійснення регуляторної діяльності							комітету БМР
4.10.2. Організація та проведення спеціалізованих навчальних семінарів із залученням експертів з питань забезпечення реалізації державної регуляторної політики	Забезпечення реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності	щорічно	10,0	10,0	10,0	30,0	Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, КП БМР «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви»	
4.10.3. Забезпечення машиночитаності та постійне оновлення наборів відкритих даних «Переліки регуляторних актів із зазначенням дати набрання чинності, строку проведення базового, повторного та періодичного відстеження їх результативності та інформації про джерело їх оприлюднення» та «План діяльності з підготовки проектів регуляторних актів із зазначенням видів і	На офіційному вебсайті Білоцерківської міської ради та її виконавчих органів, вебсайті управління економічного розвитку БМР, а також місцевому порталі відкритих даних Білоцерківської міської ради (з проведенням подальшого харвестингу на Єдиний державний вебпортал відкритих даних) розміщені та постійно оновлюються відповідні набори відкритих даних. Дотримані вимоги законодавства в сфері державної регуляторної політики та доступу до публічної інформації	постійно	-	-	-	-	Не потребує фінансування	Управління економічного розвитку БМР	

	назв проєктів, цілей їх прийняття, строків підготовки проєктів, найменування органів і підрозділів, відповідальних за розроблення проєктів, дати їх внесення на розгляд регуляторного органу та посилання на джерело оприлюднення»								
4.11. Отримання інформації у сфері загальнодержавного економічного та соціального планування і статистичних та інформаційних послуг	4.11.1. Відповідно до укладеного Договору з Київським обласним управлінням статистики щодо отримання статистичних послуг	Отримання статистичної інформації	2024 2025 2026 згідно графіків отримання інформації	5,0	5,0	5,0	15,0	Кошти бюджету БМТГ	Управління економічного розвитку БМР, Виконавчий комітет БМР
	4.11.2. Відповідно до укладеного договору щодо використання онлайн-сервісів економічної аналітики - Економічний профайл громади (Vkursi Economy) або аналогічних	Отримання даних та візуалізованої аналітики про реальний стан економіки БМТГ з використанням програмного засобу Економічний профайл громади (Vkursi Economy)	2024 2025 2026	100,0	100,0	100,0	300,0	Кошти бюджету БМТГ	Управління економічного розвитку БМР, Виконавчий комітет БМР
	4.11.3. Відповідно до укладеного договору на користування сервісом (ведення погосподарського обліку)	Отримання послуги з адміністрування додаткового модуля в «Єдиній інформаційній системі управління місцевим бюджетом» («ЄІСУБ для місцевого бюджету»)	2024 2025 2026	20,0	20,0	20,0	60,0	Кошти бюджету БМТГ	Управління економічного розвитку БМР, Виконавчий комітет БМР
4.12. Оцінювання наслідків виконання документів державного планування	4.12.1. Відповідно до укладеного договору щодо отримання послуги стратегічної екологічної оцінки	Отримання звіту про стратегічну екологічну оцінку	2024 2025 2026	50,0	50,0	50,0	150,0	Кошти бюджету БМТГ, інші джерела фінансування, не заборонені законодавством	Управління економічного розвитку БМР, Виконавчий комітет БМР
Загальна сума				955,0	1055,0	1055,0	3065,0		

5. Фінансування Програми

Фінансове забезпечення Програми включає пошук додаткових джерел фінансування і забезпечення планомірного надходження коштів для виконання заходів Програми.

До основних джерел фінансування відносяться: кошти місцевого бюджету (в межах фінансового ресурсу та можливостей бюджету), кошти програм підтримки підприємництва, інших фондів, кредити банківських і небанківських фінансово-кредитних установ, іноземні інвестиції, кошти громадських об'єднань підприємців, гранти міжнародних фінансових організацій, добровільні внески фізичних та юридичних осіб та інших організацій, зацікавлених в реалізації Програми або окремих її заходів, фінансові та нефінансові внески муніципалітетів-партнерів.

Білоцерківська громада у своїх програмних документах задекларувала курс на відкритість та розширення співпраці із донорською спільнотою. Це рішення є стратегічно правильним, оскільки роль міжнародних організацій у підтримці повоєнного відновлення громад буде зростати, а громада має посилювати власну спроможність та бути готова разом із партнерами пропонувати програми та проекти для співробітництва.

Громада вже має позитивний досвід реалізації донорських проєктів UNIDO, NEFCO, Міжнародної організації з міграції (МОМ), Польської допомоги задля розвитку, представництва GIZ в Україні, USAID, є підписантом Ініціатив ЄС «Угода мерів», «Мери за економічне зростання».

Отже розширення мережі партнерів для довгострокової співпраці в нових проєктах з міжнародними організаціями, системний моніторинг можливостей, що пропонуються міжнародною донорською спільнотою, є підґрунтям для залучення додаткових фінансових ресурсів.

6. Очікувані результати реалізації заходів Програми

Виконання заходів Програми розвитку малого і середнього підприємництва в Білоцерківській міській територіальній громаді на 2024-2026 роки відповідно до пріоритетних завдань за напрямками підтримки малого і середнього підприємництва має привести до перетворення малого й середнього бізнесу в провідний сектор економіки громади, що займає значне місце в процесі соціально-економічного розвитку громади, центральної садиби і країни в цілому.

Особлива увага має бути зосереджена на успішному повоєнному відновленні та модернізації економіки громади, розвитку пріоритетних галузей економіки та впровадженні принципів циркулярної економіки.

Очікувані результати підтримки розвитку малого та середнього підприємництва:

- позитивна динаміка показника кількості зареєстрованих суб'єктів малого та середнього підприємництва в громаді;
- збільшення кількості СГД, які мають виробничі потужності на території Білоцерківської міської територіальної громади;
- зростання обсягів виробництва та реалізації продукції та послуг;
- зростання обсягів експорту товарів і послуг;
- зростання кількості суб'єктів господарювання, які ведуть інноваційну діяльність;
- зростання кількості інноваційних товарів і інноваційних процесів у виробництві;
- зростання рівня оплати праці в межах громади;
- збільшення надходжень до бюджету громади, в тому числі позитивна динаміка показника додаткових надходжень до бюджету від сплати єдиного податку СГД громади;
- збільшення чисельності працюючих на СГД, що зареєстровані та території громади;

- активізація діяльності координаційної ради з питань розвитку підприємництва при виконавчому комітеті міської ради;
- функціонування актуального каталогу діючих відкритих програм фінансування МСП;
- проведення тренінгів щодо підготовки грантових заявок для одержання фінансування на відкриття та відновлення бізнесу;
- проведення консультацій та воркшопів для сприяння виведення бізнесу на закордонний ринок;
- проведення фокус-груп та розробка промоційних матеріалів для формування «smart» галузей громади;
- впровадження заходів з підтримки жіночого підприємництва;
- розширення мережі об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва шляхом залучення коштів на впровадження проекту створення в місті Біла Церква мультифункціонального Інноваційного хабу «Creative Space» відповідно до Концепції, розробленої в рамках співробітництва з Проектом «EU4Business: конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП» в рамках співпраці з GIZ (2024-2026 рр);
- підтримка користування програмним засобом «Економічний профайл Білоцерківської міської територіальної громади»;
- відкриття в громаді Центру підтримки підприємців «Дія.Бізнес» - платформи для підприємців, яка має сприяти розвитку ділової активності у ході реалізації проекту «Реконструкція нежитлової будівлі (незавершене будівництво) під адміністративну будівлю з розміщенням центру надання адміністративних та соціальних послуг (в форматі «Прозорий офіс») по вул Театральна, 5 в м. Біла Церква, Київської області» (2024-2026 рр);
- організація та проведення щорічних урочистих заходів з нагоди Дня підприємця, відзначення кращих підприємців громади (після закінчення дії воєнного стану);
- забезпечення дотримання вимог законодавства щодо реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності в Білоцерківській міській територіальній громаді, проведення щорічного перегляду регуляторних актів, які були видані Білоцерківською міською радою та виконавчим комітетом міської ради;
- забезпечення машиночитаності та постійне оновлення наборів відкритих даних «Переліки регуляторних актів із зазначенням дати набрання чинності, строку проведення базового, повторного та періодичного відстеження їх результативності та інформації про джерело їх оприлюднення» та «План діяльності з підготовки проектів регуляторних актів із зазначенням видів і назв проектів, цілей їх прийняття, строків підготовки проектів, найменування органів і підрозділів, відповідальних за розроблення проектів, дати їх внесення на розгляд регуляторного органу та посилання на джерело оприлюднення».

7. Моніторинг Програми та контроль за реалізацією її заходів

Загальний контроль за ходом реалізації Програми розвитку малого і середнього підприємництва в Білоцерківській міській територіальній громаді на 2024-2026 роки покладається на постійну комісію міської ради з питань інвестицій, регуляторної політики, транспорту і зв'язку, торгівлі, туризму, послуг і розвитку підприємництва, власності, комунального майна та приватизації, розвитку агропромислового комплексу.

Координація діяльності щодо виконання заходів Програми покладається на управління економічного розвитку Білоцерківської міської ради.

Система організації контролю за виконанням Програми включає:

- постійний аналіз;
- щоквартальний моніторинг;
- анкетування суб'єктів підприємницької діяльності.

Узагальнення та моніторинг реалізації заходів Програми здійснюється щоквартально. З цією метою щоквартально до 15 числа місяця, наступного за звітним кварталом, виконавчі органи міської ради та структурні підрозділи і комунальні підприємства, відповідальні за реалізацію запланованих заходів, надають інформацію про хід виконання Програми в управління економічного розвитку Білоцерківської міської ради.

Моніторинг виконання Програми проводиться за такими показниками:

- обсяг коштів (в тому числі і бюджетних), витрачених на виконання Програми;
- досягнення в результаті виконання Програми цілей і завдань, визначених для кожного етапу виконання (реалізації);
- відповідність результативних показників виконання Програми запланованим результативним показникам;
- повнота охоплення цільової аудиторії в рамках виконання Програми;
- моніторинг надходження місцевих податків і зборів до бюджету громади;
- моніторинг
- рівень заінтересованості та задоволеності потреб цільової аудиторії в результаті діяльності, що провадиться в рамках виконання Програми.

За результатами аналізу виконання програмних заходів з урахуванням загальної економічної та соціальної ситуації в громаді та змін зовнішніх умов, що можуть мати місце в ході реалізації Програми, допускається коригування заходів Програми. В ході виконання Програми можуть вноситися зміни і доповнення з метою дотримання диференційованого підходу до виконання основних заходів. Рішення про внесення змін до Програми приймається за поданням міського голови та постійної комісії міської ради з питань інвестицій, регуляторної політики, транспорту і зв'язку, торгівлі, туризму, послуг і розвитку підприємництва, власності, комунального майна та приватизації, розвитку агропромислового комплексу.

Підсумкова Інформація про виконання Програми складається управлінням економічного розвитку Білоцерківської міської ради.

Міський голова

Геннадій ДИКИЙ